

گفتارهایی در تئوریهای کارآفرینی

چالشها و راهکارها

مولفان

دکتر حسن بودلایی

دکتر رحیم زارع

سرشناسه
عنوان و نام پدید آور : گفتارهایی در تئوریهای کارآفرینی چالشها و راهکارها/ مولفان حسن بودلایی، رحیم زارع.
مشخصات نشر : تهران: ترمه، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری : ۲۰۸ ص. : جدول، نمودار.
شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۹۷۸-۳۴۲-۰-۰ :
وضعیت فهرست نویسی : فیبا
یادداشت : کتابنامه: ص. ۱۹۲.
موضوع : کارآفرینی
شناسه افزوده : زارع، رحیم، ۱۳۵۴ -
رده بندی کنگره : HB۶۱۵/ب۸۷۷۱۳۹۲ :
رده بندی دیویی : ۳۸۱/۰۴ :
شماره کتابشناسی ملی : ۲۲۴۶۰۴۴ :

♦ نام کتاب : گفتارهایی در تئوریهای کارآفرینی چالشها و راهکارها
♦ مؤلف : دکتر حسن بودلایی - دکتر رحیم زارع
♦ صفحه آرائی : اعظم قیطاسی
♦ طراح جلد : روجا غمگسار
♦ نوبت چاپ : اول ۱۳۹۲
♦ ناشر : انتشارات ترمه
♦ تیراژ : ۱۱۰۰ نسخه
♦ چاپ و صحافی : رسام/ چاوش
♦ قیمت : ۷۷۰۰۰ ریال
♦ شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۹۷۸-۳۴۲-۰-۰

آدرس ناشر: تهران- خ انقلاب- خ ۱۲ فروردین، پلاک ۲۹۰

تلفن: ۶۶۴۱۷۳۴۶ - ۶۶۹۶۳۳۰۱

دفتر فروش انتشارات ترمه: تهران- خ انقلاب- خ ۱۲ فروردین- خ وحید نظری، پلاک ۱۲۶

تلفن: ۶۶۴۰۱۷۸۳ - فکس: ۶۶۴۹۶۶۲۸

www.termehpub.ir

Info @ termehpub.ir

کلیه حقوق برای انتشارات ترمه محفوظ است

مقدمه.....	۱۰
پیشگفتار.....	۱۱
ساختار کتاب.....	۱۲

فصل اول - درآمدی بر تعاریف علم کارآفرینی: چالشها و راهکارها

مقدمه.....	۱۹
چالش تعریف پدیده کارآفرینی.....	۲۱
کارآفرین: تعاریف و مفاهیم.....	۲۳
سایر تعاریف کارآفرین.....	۲۵
ویژگی‌های کارآفرینی.....	۲۶
مقایسه کارآفرینی و کارآفرین، سازمان و مدیر.....	۲۷
تعریف شین و ونکاتارامن از کارآفرینی با رویکرد میان رشته‌ای.....	۳۴
ریسک و عدم اطمینان.....	۳۸
نوآوری.....	۳۸
مقایسه تعاریف کارآفرینی.....	۳۸
راهکارهایی برای تعریف رشته علمی کارآفرینی.....	۴۰
ارائه تعریف کارآفرینی بر اساس تئوری‌ها.....	۴۲
تئوری ریسک پذیری سود.....	۴۸
تئوری پویای سود.....	۴۹
بنابراین کارآفرینی چیست؟.....	۵۲
جمع بندی.....	۵۳

فصل دوم - درآمدی بر قلمرو پژوهشی کارآفرینی: چالشها و راهکارها

مقدمه.....	۵۷
چالش تعیین قلمرو پژوهشی کارآفرینی.....	۵۸
کدام موضع؟ کارآفرینی به مثابه یک قلمرو یا موضوع پژوهش.....	۶۰
کارآفرینی: فضایی مشترک برای تولید دانش.....	۶۱
تمایز موضوع‌ها یا نگرش‌ها در قلمرو پژوهشی کارآفرینی.....	۶۲

۶۳	چستی موضوع پژوهشی کارآفرینی
۶۴	دیدگاه شین و ونکاتارامن در باب موضوع کارآفرینی
۶۴	دیدگاه گارتنر در باب موضوع پژوهش کارآفرینی
۶۴	دیدگاه لندستروم در باب موضوع پژوهش کارآفرینی
۶۵	راهکارهای بیشتر برای توسعه موضوع پژوهشی کارآفرینی
۶۵	۱- تعامل میان فرصت، فرد، محیط، تیم، سازماندهی
۶۶	مرزها و تبادلات در پیروفت به سوی مقبولیت
۶۹	۲- دیدگاه دیویدسون در باب موضوع پژوهشی کارآفرینی
۷۰	۳- دیدگاه تجربی برای تعیین موضوع پژوهشی کارآفرینی
۷۰	درک ماهیت تجربه و تجربه کردن
۷۶	۴- زنجیره فرد- ارزش به عنوان موضوع پژوهش کارآفرینی
۷۸	رشته کارآفرینی و رشته‌های مرتبط
۸۰	کارآفرینی یک موضوع علمی ناهمگن درون یک تغییر پویا
۸۳	نتیجه‌گیری

فصل سوم - درآمدی بر ماهیت علمی کارآفرینی: چالشها و راهکارها

۸۷	مقدمه
۸۸	چالش ماهیت علمی
۹۱	تلاش‌ها برای کسب مقبولیت رشته کارآفرینی
۹۲	رویکردهای کارآفرینی
۹۳	کارآفرینی از منظر رشته‌های علمی مختلف
۹۳	کارآفرینی از دیدگاه اقتصاددانان
۹۵	کارآفرینی از دیدگاه روانشناسان
۹۶	کارآفرینی از دیدگاه جامعه‌شناسان
۹۷	کارآفرینی از دیدگاه دانشمندان مدیریت
۱۰۰	دوگانه راهکار پیشنهادی برای تعیین ماهیت علمی کارآفرینی
۱۰۰	تحقیق رشته‌ای در مقابل حیطه مجزای تحقیق کارآفرینی
۱۰۲	کاستی‌ها و محدودیت‌های تفکر رشته‌ای
۱۰۲	الف. محدودیت‌های نظری
۱۰۳	ب. محدودیت‌های عملی
۱۰۶	ماهیت دانش کارآفرینی و پارادایم تفسیری
۱۰۷	جمع بندی و راهکارها

فصل چهارم - درآمدی بر روش‌شناسی کارآفرینی: چالشها و راهکارها

مقدمه.....	۱۱۳
نگاهی به توسعه پژوهش کارآفرینی.....	۱۱۴
فاز اول، پژوهش کارآفرینی - رویکرد پژوهش اکتشافی.....	۱۱۶
فاز دوم پژوهش کارآفرینی - رویکرد پژوهش تجربی.....	۱۱۸
فاز سوم . رویکرد دامنه محور به پژوهش.....	۱۲۱
صورت بندی مجدد برخی از چالشهای پژوهش کارآفرینی.....	۱۲۶
صورت بندی مجدد پرسشهای کارآفرینی شماره ۱: موانع کارآفرینی.....	۱۲۷
صورت بندی مجدد پرسشهای کارآفرینی شماره ۲: کارآفرینی به مثابه یک طرح.....	۱۲۷
چالش روش تحقیق کمی در کارآفرینی.....	۱۲۷
دیدگاه خبرگان روش شناسی به تحقیق کارآفرینی.....	۱۲۸
مساعدت مطالعات انسان‌شناسی به کارآفرینی.....	۱۳۱
راهکارها.....	۱۳۲
پیشنهاد برای بهبود طراحی پژوهش.....	۱۳۴
به پژوهشگران (نویسندگان).....	۱۳۴
به ویراستاران.....	۱۳۴
پژوهشگران ارشد.....	۱۳۴
جمع بندی.....	۱۳۵

فصل پنجم - تحلیل بسترهای نظریه پردازی در مطالعات کارآفرینی: چالشها و راهکارها

مقدمه.....	۱۳۹
چالش ساخت نظریه در کارآفرینی.....	۱۴۰
ارتباط نظریه و پدیده کارآفرینی.....	۱۴۲
سناریوی اول.....	۱۴۴
سناریوی دوم.....	۱۴۷
سناریوی سوم.....	۱۴۹
سناریوی چهارم.....	۱۵۰
ترسیم آینده.....	۱۵۱
بحث و جمع بندی.....	۱۵۳

فصل ششم - توسعه گونه‌شناسی در علم کارآفرینی

۱۵۷	مقدمه
۱۵۸	درک کورکورانه از تعریف کارآفرینی
۱۶۰	نوع‌شناسی کارآفرینی
۱۶۱	۱. کارآفرینی پایدار
۱۶۱	۲. کارآفرینی اشتراکی
۱۶۱	۳. کارآفرینی مدنی
۱۶۲	۴. کارآفرینی باسحقگو
۱۶۴	۱- تقسیم‌بندی پرو پنکو و پاداس
۱۶۵	۲- تقسیم‌بندی ایال واینبار
۱۶۶	۳- پیوستار کارآفرینان
۱۶۷	طبقه‌بندی دانهوف
۱۶۹	۲-۴ طبقه‌بندی‌های دیگر
۱۷۲	۲-۵ کارآفرینان سازمانی
۱۷۶	روش‌شناسی مبتنی بر سیستم طبقه‌بندی
۱۷۶	۱- اخذ رویکرد میان‌رشته‌ای پیش‌نیاز خلق یک سیستم طبقه‌بندی در کارآفرینی
۱۷۷	۲- سیستم طبقه‌بندی و گونه‌شناسی کارآفرینی
۱۸۳	۳- محک زنی و تحلیل قدرت سیستم‌های طبقه‌بندی و گونه‌شناسی
۱۸۵	۴- خلق واژه‌نامه برای کارآفرینی
۱۸۸	۵- فایده‌مندی واژه‌نامه و بینش‌های نوین
۱۹۰	جمع‌بندی
۱۹۱	کلام آخر
۱۹۲	منابع و مآخذ

فهرست جداول و شکل

فصل اول - درآمدی بر تعاریف علم کارآفرینی: چالش‌ها و راهکارها

۲۸	جدول ۱: تفاوت‌های بین کارآفرین و کارآفرینی
۲۸	جدول ۲: تفاوت‌های کارآفرین و سازمان
۲۹	جدول ۳: تفاوت‌های کارآفرین و مدیر
۳۹	جدول ۴: مقایسه تعاریف کارآفرینی (لو، ۲۰۰۹: ۱۱)
۴۴	جدول ۵: خلاصه تعاریف عمده‌ای که سایر صفات حوزه فرعی کارآفرینی را پدید می‌آورند

فصل دوم - درآمدی بر قلمرو پژوهشی کارآفرینی: چالشها و راهکارها

- جدول ۱: واژه شناسی کارآفرینی (رومیکس و ورستار، ۲۰۰۲: ۸۴) ۶۰
- شکل ۱: قلمرو مفهومی کارآفرینی به عنوان یک رشته علمی (بوسنتیز و همکاران، ۲۰۰۳: ۲۹۷) ۶۸
- جدول ۲: دیدگاه‌های رشته‌ای در مورد تجربه (موریس و همکاران، ۲۰۱۲: ۱۴) ۷۱
- شکل ۲: فرایند کارآفرینی محصور در محیط و زمان ۷۷
- شکل ۳: کارآفرینی: یک موضوع نامتجانس ۸۲

فصل سوم - درآمدی بر ماهیت علمی کارآفرینی: چالشها و راهکارها

- جدول ۱: مقایسه هنجارهای علم با هنجارهای مشابه برای کارآفرینی ۹۰
- جدول ۲: مقایسه‌ی برداشت رشته‌های علمی مختلف از کارآفرینی (آقاجانی، علی اکبری، ۱۳۸۹) ۹۹
- جدول ۳: پیشنهاد ماهیت علمی کارآفرینی به مثابه تحقیق رشته‌ای در مقابل تحقیق دامنه‌ای ۱۰۱

فصل چهارم - درآمدی بر روش‌شناسی کارآفرینی: چالشها و راهکارها

- جدول ۱: سیر توسعه پژوهش کارآفرینی (لندستروم، ۲۰۰۸: ۳۰۵) ۱۱۵
- جدول ۲: مقایسه بین روش‌های علمی و روش کارآفرینی (ساراسواتی و ونکاتارامن، ۲۰۱۱: ۱۱۵) ۱۲۵

فصل پنجم - تحلیل بسترهای نظریه‌پردازی در مطالعات کارآفرینی: چالشها و راهکارها

- جدول شماره ۱: ارتباط پدیده مورد پژوهش، غنای محتوایی و نظریه (رها، ۲۰۰۷) ۱۴۳
- شکل ۱: تقسیم بندی ایال و اینبار ۱۶۶

فصل ششم - توسعه گونه‌شناسی در علم کارآفرینی

- جدول ۱: تمایز بین کارآفرین و کارآفرین سازمانی ۱۷۳
- جدول ۲: تفاوت خود-اشتغالی و استخدام شدن ۱۷۳
- شکل ۲: سیستم طبقه بندی برای تعریف کارآفرینی ۱۸۱
- جدول ۴: گونه شناسی چهارخانه‌ای کارآفرینی ۱۸۲
- جدول ۵: سنجش سیستم طبقه بندی کارآفرینی و گونه شناسی ۱۸۴
- جدول ۶: لغت نامه بخشی واژگان حوزه‌های فرعی کارآفرینی ۱۸۷
- جدول ۷: مثالی از کاربرد واژه نامه ابداعی برای واژگان قلمروهای فرعی-فرعی ۱۸۹

مقدمه

امروزه تمامی بخش‌های جامعه و اقتصاد مبدل به جایگاههایی با آغوش باز برای کارآفرینی شده‌اند. کارآفرینی نقش مهمی را در جوامع و اقتصادهای مدرن بازی کرده است. کارآفرینان تبدیل به نیروهای تحول در سراسر جهان گردیده‌اند. در مدارس و مؤسسات آکادمیک، مدرسین و مدیران مبدل به قهرمانانی در آموزش کارآفرینی شده‌اند. مؤسسات ابتدایی در حال معرفی برنامه‌های یادگیری کارآفرینی می‌باشند. مؤسسات آموزش عالی شروع به ارائه‌ی کارآفرینی به خرد و کلان جامعه شده‌اند. دانشگاه‌ها نیز از حوزه‌های تحقیقات و آموزش پا فراتر گذاشته‌اند تا در انتقال فناوری و تجاری سازی مشارکت نمایند. شرکتهای بزرگ در حال تشویق تفکر کارآفرینانه و نوآوری درون سازمانهایشان می‌باشند. خط مشی‌گذاران در حال بکارگیری برنامه‌ها و خط مشی‌ها برای حمایت و تشویق فعالیت‌های کارآفرینانه می‌باشند. مراکز دولتی می‌بایستی در جستجوی راه‌های کارآفرینانه برای ارائه‌ی خدمات عمومی در حالتی که منابع در حال انقراض و تقاضا برای خدمات بیشتر شده است باشند. سازمانهای غیر انتفاعی بیشتر درگیر کارهای کارآفرینی در پی اهداف و مأموریت‌هایشان می‌باشند.

در کتاب حاضر، نگارندگان تلاش نموده‌اند برای پر کردن خلاء ناشی از کمبود منابع فارسی در زمینه چالشهای تئوریک کارآفرینی که برای بحث و بررسی بیشتر و تعلیم نظری پدیده کارآفرینی ضروری می‌باشد. در واقع مخاطبین این کتاب را می‌توان مدیران سازمانهایی که دغدغه نوآوری و کارآفرینی دارند و دانشجویان، استادان و پژوهشگران مقاطع تحصیلات تکمیلی دانست. تلاش ما در این راستا بوده است تا در هر فصل مهم ترین موانع توسعه دانش کارآفرینی مطرح گردیده و سپس پیشنهاداتی برای رفع این موانع ارائه گردد.

در پایان ذکر این نکته ضروری است که نوشتار حاضر احتمالاً بدون کم و کاستی نخواهد بود، لذا از همه خوانندگان عزیز و صاحب نظران دعوت می‌کنیم تا با طرح نظرات خود، ما را در ادامه راه و تکمیل این مبحث و مفید و ارزنده نمودن این اثر یاری نمایند.

دکتر حسن بودایی

دکتر رحیم زارع

تابستان ۱۳۹۲

پیشگفتار

کسب دانش با استفاده از ابزار علمی، فرآیندی جمعی و همبسته^۱ است. ده‌ها یا صدها ساعت زمانی که صرف انجام یک بررسی علمی می‌شود، در نهایت، بخش کوچکی از یک معمای بسیار بزرگ را حل می‌کند. ارزش یک تحقیق علمی، بیش از آن که به ویژگی‌های ذاتی آن تحقیق بستگی داشته باشد، منوط به آن است که تا چه حد با کارهای انجام شده قبلی هماهنگ است و به پیشبرد و گسترش آنها کمک می‌کند. هر چند جای انکار نیست که برخی از تحقیقات علمی، در مقایسه با پژوهش‌های دیگر، توجه بیشتری را به خود جلب می‌کنند، این جلب توجه نوعاً به خاطر آن است که، آن قطعه کوچک از معمای بزرگ را که حل کرده‌اند (و یا معمای تازه‌ای که طرح کرده‌اند) از اهمیت بسیار برخوردار است، نه‌این که بررسی‌های یاد شده به تنهایی معما را حل کرده باشند.

نوپیشه سازی یا آنچه در فارسی به کارآفرینی مصطلح و متدال گردیده، رویکردی دیرینه است که در هیأتی تازه و نو گام به دنیای جدید علم نهاده و یکی از سازوکارهای توسعه قلمداد گردیده است. نوآوری، خلاقیت، مخاطره جویی و پیشه‌های نو ایجاد کردن از گذشته‌های دور وجود داشته است و در دهه‌های اخیر جامعه علمی بر تن کرده و کارآفرینی نام گرفته است. واژه‌ی آنترپرنورشیپ^۲ - که ریشه‌ی فرانسه و شاخ‌وبرگ انگلیسی دارد- حتی در کشورهای انگلیسی‌زبان نیز که در خلط‌مبحث ناشی از ترکیب واژه‌ها گرفتار نیامده‌اند، آن‌چنان آش‌شوری گردیده که نقش این واژه در محاوره‌های فرهنگی، به نقش واژه‌ی «چیز» در محاوره‌های فارسی می‌ماند. در یک پژوهش دانشگاهی پرتوریا، درصدر چالش‌های کارآفرینی اعلام می‌گردد:

آنترپرنورشیپ یک واژه‌ی شخصی گردیده، هم چون واژه‌ی «عشق»، هر کسی درک شخصی خویش را از آن، صحیح‌ترین می‌داند؛ و ناگزیر، هراندازه که آموزش عشق، سیاست‌گذاری عشق، تسهیلات عشق و مدیریت عشق معنی‌دار باشد، از آموزش و سیاست‌گذاری و تسهیلات و مدیریت کارآفرینی نیز می‌توان سخن گفت. باید دید که این واژه در کجاها موجب بدفهمی و کج‌فهمی و حرف‌وحدیث و قیل‌وقال گردیده؛ باید در حیرت اهل آن زبان غوطه خورد و با آن حیرت به تعریف‌ها و مشخص‌سازی‌ها نگرست،

1. Interdependent

2. ENTREPRENEURSHIP

که چه نسبتی بین قیل و قال‌ها و تعریف‌ها است. پس از این همه، باید به زبان خویش بازگشت که آیا اصولاً تناظری در این مقوله‌ها با آن زبان وجود دارد یا نه.

به رغم تمام اهمیت پدیده کارآفرینی در توسعه اقتصادی و اجتماعی کشورها، قلمرو پژوهشی علم کارآفرینی، با تناقضی در پتانسیل آن برای تعمیق و تنوع و کمبود مطلوبیت کاربردی آن مواجه است. از یک سو، گوناگونی حوزه‌های مطالعاتی که کارآفرینی لمس می‌کند غنا و تنوع را فراهم می‌سازد. اما فقدان تعریف و درک مشترک و مقبول مانعی بر سر راه سازماندهی آن و کاربرد مطلوب و قابلیت پیش بینی تحقیقاتی در این حوزه است که باعث می‌گردد تا تلاشهای محققان در این حوزه مطالعاتی، انباشتی از دانش را فراهم سازد. در واقع می‌توان چنین بیان نمود: دانشی که تحت عنوان علم کارآفرینی شناخته شده است قدری دشوار یاب است و گاه همین فایده مندی آن را مشکوک می‌سازد. از جمله رایج ترین طعنه‌هایی که ارزش فکر انتقادی یا فلسفی در باب کارآفرینی را مورد تردید قرار داده است، دعوای بی فایده گی آن در قیاس با دشواری درک ماهیت آن بوده است. در واقع به رغم گذشت بیش از سه دهه از شکل گیری رشته علمی کارآفرینی، کماکان چالشهایی بر سر راه مشروعیت و مقبولیت آن به عنوان حوزه‌های مجزا در جستارگری علمی و دانشگاهی قرار دارد. از جمله چنین چالشهایی می‌توان ۱. چالش تعریف پدیده کارآفرینی، ۲. تعیین قلمرو موضوعی و پژوهشی آن، ۳. ماهیت علمی کارآفرینی: تک ساحتی و یا میان رشته‌ای بودن، ۴. محادلات مربوط به روش شناسی، و ۵. نقش نظریه در توسعه کارآفرینی را به عنوان عمده ترین چالشهای رشته علمی کارآفرینی در دهه‌های اخیر اشاره نمود. با توجه به مطالب گفته شده در نگارش کتاب حاضر تلاش شده تا عمده ترین چالشهایی که بر سر کسب مقبولیت علمی کارآفرینی وجود دارد ترسیم گردد و سپس پاسخهای نظری مناسبی به هر کدام از چالشهای مطروحه ارائه گردد. بنابراین رویکرد یکسانی در فصول کتاب مشاهده می‌شود که طی آن در هر فصل چالشهای اصلی مطرح و سپس پیشنهادات ارائه می‌گردند. کتاب پیش رو از شش فصل تشکیل شده است و ساختار آن به شرح زیر است.

ساختار کتاب

آنچه در این کتاب و در طول فصول شش گانه خواننده می‌شود به اختصار عبارت است از:

فصل اول

یکی از بزرگترین موانع برای تدوین یک چهارچوب کلی مقبول برای مطالعه یا کارآفرینی فقدان یک

تعریف مقبول می‌باشد. به قول بایگربو و هوفر (۱۹۸۹) علم خوب با تعریف مناسب از آن علم آغاز می‌شود. بسیاری از پژوهشگران پذیرفته‌اند که یک تعریف جامع و مورد قبول جامعه جهانی از کارآفرینی هنوز بدست نیامده است. برای برخی‌ها به نظر می‌رسد که در رابطه با چند بعدی بودن پدیده‌ی کارآفرینی توافق گردیده است. هرگونه بحثی که برای تعریف کارآفرینی مورد استفاده قرارمیگیرد می‌بایستی این ابعاد بسیار زیاد را با یکدیگر ادغام نماید. در این فصل تلاش می‌شود تا مطالعات و نظرات پیشین در خصوص تعاریف کارآفرینی مورد بررسی قرار گیرد. اساسی‌ترین پیشنهادات تبیین شود. بنابراین فصل ابتدایی مملو از تعاریف کارآفرینی از نگاه حوزه‌های مطالعاتی مختلفی است که ناشی از تئوری‌های متفاوت است و بر جنبه‌های مختلف کارآفرینی تاکید دارند. در این فصل تعاریف تاریخی برجسته از کارآفرینی مورد بررسی و تحلیل واقع خواهند شد که نمونه‌ی منتخبی از جنبه‌های برجسته‌ی کارآفرینی را ارائه می‌دهند. همانطور که خواهیم دید بسیاری از جنبه‌ها متفاوت و متناقض با یکدیگرند. در بخش پیشنهادات برای ارائه تعریف مناسب از کارآفرینی با استفاده از مبانی مختلف پیشنهاداتی ارائه شده است. با کسب نگاهی میان رشته‌ای و متأثر از رویکردهای سه گانه اقتصادی، مکتب ویژگی‌ها و مکتب رفتاری و با توجه به تئوری‌های موجود و بر مبنای تئوری‌های گوناگون تعریف کارآفرینی ارائه می‌گردد.

فصل دوم

همانطور که اشاره شد دومین چالش اصلی مجادلات مربوط به تعیین قلمرو پژوهشی کارآفرینی است که نزدیک به سه دهه پا برجا است. تحقیقات تجربی این پدیده را از نقطه نظرهای مختلف توصیف کرده است و مشخص شده است که این پدیده بسیار پیچیده تر و نامحکوم تر از آن چیزی است که در دهه ۱۹۸۰ تصور می‌شده است. با این حال به منظور پیشبرد دانش و تولید ابزاری که در عمل مفید هستند ایجاد تئوریهایی که تجربه بیشتری تولید می‌کنند ضروری به نظر می‌رسد. پس تعیین موضوع مناسب این رشته نیز لازم به نظر می‌رسد. در این فصل چالش تعیین قلمرو پژوهشی کارآفرینی مورد بررسی قرار خواهد گرفت. تمایز موضوع‌ها یا نگرش‌ها در قلمرو پژوهشی کارآفرینی دیده خواهد شد. چیهستی موضوع پژوهشی کارآفرینی بطور دقیق بررسی می‌شود و دیدگاههای متنوعی در این خصوص ارائه می‌شود. در بحث پایانی پیشنهادات بیشتری برای توسعه موضوع پژوهشی کارآفرینی در قالب دیدگاههای صاحب‌نظران این حوزه ارائه می‌شود.

فصل سوم

مطالعه پیشگامان پژوهش کارآفرینی بیانگر آن است که در خصوص ماهیت دانش کارآفرینی عدم اطمینان فزاینده‌ای حاکم است. بحث را با اشاره‌ای به چالشهای ماهیت علمی کارآفرینی آغاز می‌کنیم. با این وجود چهار جریان در این خصوص شناسایی می‌گردد. جریان ترکیبی، جریان مجزا، روند ترکیب با استراتژی، و روند تخصصی. اما در ادامه فصل تنوع و گوناگونی برداشت‌ها از مفهوم کارآفرینی، از نکات جالب توجه آن است. هر یک از اندیشمندان، کارآفرینی را از دیدگاه خاص خود در نظر گرفته و به ارائه‌ی تعاریف و مفاهیم خود پرداخته‌اند. ماهیت علمی پژوهش‌های کارآفرینی بوسیله‌ی سه زیربنای بوجود آمد: روانشناسی، اقتصاد و جامعه‌شناسی. هر کدام از این روش‌ها بدنبال پاسخ به سوالات مختلفی هستند و تئوری‌های مختلفی را بکار می‌گیرند و بر سطوح تحلیلی مختلفی تمرکز دارند. دانشمندان مدیریت نیز سهم بسزایی در مطالعات کارآفرینی دارند.

پیشنهاد به ماهیت علم کارآفرینی در این فصل در قالب تحقیق رشته‌ایدر مقابل حیطه مجزای تحقیق کارآفرینی صورت می‌پذیرد. معمولاً می‌توان چنین ابراز نمود که، این احتمال وجود دارد که محققان کارآفرینی تئوری‌هایی از سایر رشته‌های اصلی نظیر روان‌شناسی و ... را بکار گرفته و آنها را به شکل پژوهش تبیینی در بستر کارآفرینانه مورد آزمون قرار دهند. همین طور سپردن پژوهش کارآفرینی به دست سایر رشته‌ها به معنی فقدان یک تشکل تحقیقی سازمان یافته است - تشکلی با دانش عمیق و آشنایی با کارآفرینی به عنوان پدیده‌ای که محققان سایر رشته‌ها که گذری به این حوزه فکری می‌کنند، ندارند. جمع بندی پیشنهادات بحث با بهره‌گیری از آراء اندیشمندان این حوزه صورت می‌پذیرد. آنان معتقدند که موضوع تک ساحتی بودن یا میان رشته‌ای بودن موضوعی اشتباه است. کارآفرینی هم باید از تئوری‌های مناسب سایر رشته‌ها بهره‌برد و همچنین نیازمند به توسعه تئوری‌های خویش است و این حوزه پژوهشی نمی‌تواند بدون داشتن تئوری‌های مقبول خویش که پدیده‌ای متمایز را تعریف و تشریح می‌کنند باقی بماند زهرا معتقد است که کارآفرینی بطور عمده‌ای به تحقیقات سایر رشته‌ها نظیر اقتصاد، جامعه‌شناسی، روان‌شناسی و استراتژی وابسته است. محدودیتهای نگاه میان رشته‌ای: عدم وضوح مرزهای رشته، بخش بخش بودن و فقدان چارچوب نظری یکپارچه است. مزیت کلیدی تک ساحتی بودن در مطالعه کارآفرینی، زمینه بهتری برای تئوریهای آزموده شده است. تقریباً تمام تئوریهای کارآفرینی ریشه‌هایشان در اقتصاد، روان‌شناسی و جامعه‌شناسی است. مزیت مضاعف دیگر آن: توان بالقوه در کوتاه کردن چرخه تکامل رشته است. تحقیقات رشته محور،

اغلب بینشهایی را برای تعیین مرزهای تئوری، ارائه و پیشنهاداتی برای بنیان غنی‌تر برای تحلیل زمینه و بستر پژوهش فراهم می‌نماید. خطرات تک رشته‌ای نگرستن: ممکن است محققان تئوری‌های موجود را در بستری جدید دوباره خلق کنند.

فصل چهارم

توسعه رشته کارآفرینی در آینده نیازمند آن است تا در مورد نحوه تولید دانش آن که عمدتاً مباحث روش‌شناسی مشتمل بر تنوع و کثرت‌گرایی در دیدگاه‌ها و نگرش‌های پژوهش می‌باشد به بحث نشسته شود. بنابراین ضروری است که پیرامون موضوعاتی نظیر: طرح پژوهش، استراتژی تحقیق، فنون کمی و کیفی تحقیق، اعتبار، پایایی، عینیت، تعمیم‌پذیری، نتایجی که مقبولیت گسترده و عام این حوزه پژوهشی را مخدوش می‌نماید بررسی‌های موشکافانه صورت پذیرد. روش‌های تحقیق در کارآفرینی، دارای قوت‌های کلیدی می‌باشد. اما همچنین با برخی فرصت‌ها و چالش‌های مهم مواجه است. کارآفرینی رشته نسبتاً جوانی است؛ اما با این حال، پژوهش در این حوزه، در دهه‌های اخیر با نرخ موثری رشد نموده است. همانطور که در ارتباط با هر حوزه علمی و در حال ظهور می‌توان دید، پژوهش کارآفرینی با فرصت‌ها و چالش‌هایی مواجه است. نگرانی و دغدغه در باب هدایت و کیفیت پژوهش‌های کارآفرینی واقعی و عمیق است. چگونه وبا کدام روش‌شناسی‌ها می‌توانیم تئوری‌های خوب در کارآفرینی توسعه دهیم؟

در این فصل، به مباحث روش‌شناسی این حوزه فکری خواهیم پرداخت و هدف این است که این موضوع توسط ایجاد مبنایی برای بهبود روش‌شناسی درون حوزه کارآفرینی صورت پذیرد و بنابراین نسبت به اعتماد سازی نسبت به یافته‌های تحقیق‌های این حوزه اقدام به عمل آید.

فصل پنجم

ماحصل بی‌توجهی به بستر مطالعات کارآفرینی مورد بررسی قرار می‌گیرد. برای پیشرفت کارآفرینی به عنوان یک حوزه علمی، توسعه و آزمودن نظریه اهمیت محوری دارد. در طول نزدیک به سه دهه، پژوهشگران نظریه‌های شناخته شده و معتبری را از سایر رشته‌های علمی وام گرفته و در مطالعه گوناگونی‌های پدیده کارآفرینی به کار بسته‌اند، که این مسئله بر انعطاف ناپذیری و انقیاد دستاوردهای پژوهشی این حوزه افزوده است. رشته کارآفرینی بدون شک یکی از پیچیده‌ترین مطالعات اجتماعی است که چالش قابل ملاحظه‌ای را پیش روی پژوهشگران قرن بیست و یکم قرار می‌دهد. مطالعات آینده

با توجه بیشتر به بستر پژوهشها می‌توانند توفیق بیشتری در مطالعات کارآفرینی بدست آورند. در واقع درک ماهیت، پویایی، انحصار و محدودیتهای این زمینه می‌تواند مطالعات آتی را غنی‌تر کند. این فصل مشکلات رایجی را تشریح می‌کند که در تحقیقات اخیر کارآفرینی و در زمان کاربرد نظریه‌های موجود و جدید در برابر پدیده‌ای جدید و نوظهور رویت شده است. در این فصل همچنین راهکارهایی در جهت غنی‌سازی نظریه بردازی خلاق و سازنده در حوزه کارآفرینی ارائه می‌گردد.

فصل ششم

آنچه که تا پیش از این به عنوان تناقض و تعارض در فهم کارآفرینی پنداشته می‌شد، را می‌توان با طراحی یک سیستم طبقه‌بندی از گونه‌های مختلف کارآفرینی نظیر کارآفرینی شرکتی، اجتماعی، مستقل و کارآفرینی مردمی به عنوان جامعیت در توصیفات یا حوزه‌های فرعی رشته کارآفرینی در نظر گرفت. هدف عمده فصل ششم این است که پاسخی نظری تحلیلی از مجرای طراحی یک سیستم طبقه‌بندی برای فهم کارآفرینی و در راستای پاسخگویی به چالش نظری بی‌نظمی علم کارآفرینی (عدم اجماع) فراهم نماید. طبقه‌بندی به معنای نظم‌دهی مجموعه‌ای از موجودیت‌ها در درون گروه‌هایی است که هر گروه از سایر گروه‌ها متمایز است. به عبارت بهتر اعضای موجود در هر گروه همگن و اعضای گروه‌های مختلف ناهمگن می‌باشند. حوزه‌های فرعی کارآفرینی که برخاسته از تئوری‌های متفاوت بوده را می‌توان درون یک گونه شناسی ابداعی سامان داده و از طریق بکارگیری یک سنخ شناسی مکمل از گونه‌های مختلف کارآفرینی انسجام بخشید. در ادامه آرایش گسترده حوزه‌های فرعی را می‌توان درون واژه نامهای سازماندهی نمود تا بتوان توصیفی از ابعاد مختلف کارآفرینی ارائه داد. نویسندگان امیدوارند که سیستم طبقه‌بندی پیشنهادی ارائه شده بر مبنای تولید گونه شناسی و سنخ شناسی ابتکاری بتواند مساعدت نظری مناسبی به حوزه کارآفرینی قلمداد شود.